EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2023/326

2022 m. spalio 18 d.

su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (*Frontex*) 2020 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį

EUROPOS PARLAMENTAS,

— atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros 2020 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,

— atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 15 d. baigtą rengti OLAF ataskaitą, pateiktą 2022 m. liepos mėn. Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Biudžeto kontrolės komiteto nariams,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

— atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nuomonę,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto antrąjį pranešimą (A9-0235/2022),

A. kadangi Europos ombudsmenė atliko keletą tyrimų, susijusių su tuo, kaip Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (toliau – Agentūra) vykdo savo įsipareigojimus pagrindinių teisių srityje ir užtikrina atskaitomybę, susijusią su padidėjusia atsakomybe (bylos OI/5/2020/MHZ ir OI/4/2021/MHZ), ir pateikė Agentūrai keletą rekomendacijų;

1. atkreipia dėmesį į Agentūros vykdomojo direktoriaus ir jo buvusio kabineto vadovo atsistatydinimą 2022 m. balandžio 28 d. po OLAF ataskaitos paskelbimo ir po daugybės ataskaitų bei žurnalistinių tyrimų, kuriuose atskleidžiamos problemos, visų pirma žmogaus teisių užtikrinimo srityje; apgailestauja, kad, nepaisant OLAF rekomendacijų šiuo klausimu, prieš juos nevykdomos drausminės procedūros; palankiai vertina tai, kad nuo 2022 m. liepos 1 d. valdančioji taryba paskyrė laikinai pareigas einančią vykdomąją direktorę; atkreipia dėmesį į tai, kad 2022 m. birželio 21 d. paskelbtas pranešimas apie laisvą Agentūros vykdomojo direktoriaus darbo vietą; ragina Agentūros valdančiąją tarybą kuo greičiau paskirti naują vykdomąjį direktorių; ragina valdančiąją tarybą, prieš tęsiant šią įdarbinimo procedūrą, įsipareigoti užtikrinti didesnį skaidrumą ir atskaitomybę Parlamentui ir šį įsipareigojimą patvirtinti raštu; pabrėžia, kad naujasis vykdomasis direktorius turėtų įsipareigoti užtikrinti, kad vykdant visą Agentūros veiklą bus visapusiškai gerbiamos pagrindinės teisės, taip pat turėti aukšto lygio administracinių ir valdymo įgūdžių; ragina valdančiąją tarybą ir Komisiją aktyviai bendradarbiauti su Parlamentu, atsižvelgiant į jo prerogatyvas; primena, kad kuo didesnės galimybės visuomenei susipažinti su OLAF galutinėmis ataskaitomis dėl Agentūros tinkamu viešam naudojimui formatu, taip pat visapusiškas visų Parlamento, visų pirma jo *Frontex* patikros darbo grupės, rekomendacijų įgyvendinimas turėtų būti tokio valdančiosios tarybos įsipareigojimo užtikrinti skaidrumą ir atskaitomybę dalis;

2. palankiai vertina Biudžeto kontrolės komitetui 2022 m. birželio 27 d. atsiųstą informacinį pranešimą „*Frontex* vadovybės veiksmai pereinamuoju laikotarpiu“, kuriame biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai pranešama apie priemones, kurių ėmėsi Agentūros laikinoji vadovybė, kol bus paskirtas naujas vykdomasis direktorius; ragina laikinąją vadovybę ir vykdomąjį direktorių, kai jis bus paskirtas, ir toliau aktyviai informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie tai, kaip reaguojama į jos pastabas ir rekomendacijas;

3. atkreipia dėmesį į įsipareigojimą, kuris buvo prisiimtas siekiant parengti veiksmų planą dėl šiame dokumente pateiktų taisomųjų veiksmų, vadovaujant laikinai pareigas einančiai vykdomajai direktorei; palankiai vertina tai, kad laikinai pareigas einanti vykdomoji direktorė pripažino egzistuojančias Agentūros problemas ir patvirtino savo, kaip laikinai pareigas einančios vykdomosios direktorės, įsipareigojimus užtikrinti, kad Agentūra visapusiškai įgyvendintų savo įgaliojimus ir veiktų visapusiškai laikydamasi teisinės valstybės principo, ir palankiai vertina teigiamą pokytį pagarbos

pagrindinėms teisėms srityje ir keičiant Agentūros organizacinės kultūrą, be kita ko, užtikrinant, kad žmonės nebijotų kalbėti apie galimus pažeidimus ir kad būtų imamasi tinkamų tolesnių veiksmų, vykdomas dialogas su personalo nariais, skatinamas įgaliojimų perdavimas ir kuriami pasitikėjimu grindžiami santykiai su kitomis institucijomis ir visuomene; taip pat palankiai vertina jos įsipareigojimą užtikrinti skaidrumą; tikisi, kad minėti pripažinti aspektai ir įsipareigojimai bus įtraukti į veiksmų planą, jis bus pateiktas Parlamentui ir kad taip pat bus reguliariai teikiama naujausia informacija apie jo įgyvendinimą; mano, kad pažanga įgyvendinant veiksmų planą yra svarbi Agentūros biudžeto įvykdymo patvirtinimo proceso sąlyga;

4. ragina Agentūros vykdomąją vadovybę toliau vykdyti Agentūros įgaliojimus; pakartoja, kad aiškumas, skaidrumas, atviras dialogas ir komunikacija tiek viduje, tiek išorėje, pareigų ir užduočių perdavimas, taip pat aukštų etikos standartų laikymasis ir pagarba pagrindinėms teisėms yra labai svarbūs siekiant pakeisti Agentūros organizacinę kultūrą, užtikrinti gerą valdymą ir pagerinti jos veikimą, kad būtų visapusiškai įgyvendinti jos įgaliojimai, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/1896 ([1]); primena, kad tai yra kolektyvinės pastangos, kurias dedant būtinas lojalus vykdomosios vadovybės, Agentūros valdančiosios tarybos ir Komisijos bendradarbiavimas; atsižvelgdamas į tai, pakartoja savo raginimą Komisijai pateikti aiškias Agentūros įgaliojimų aiškinimo ir įgyvendinimo gaires, visų pirma kalbant apie sienų kontrolės aspektus; pakartoja, kad Parlamentas remia šį procesą; primena 2022 m. liepos 13 d. Biudžeto kontrolės komiteto posėdyje pateiktas pastabas, pagal kurias dėl su naujais Agentūros įgaliojimais susijusio sparčiai augančio tempo kilo sunkumų, kurie, kaip paaiškėjo, buvo nepakankamai įvertinti, ir dėl to visų pirma buvo vėluojama įdarbinti asmenis; pažymi, kad dėl dabartinio korekcinio koeficiento kyla didelių sunkumų pritraukiant kvalifikuotų ir įvairesnių darbuotojų, ir ragina persvarstyti korekcinį koeficientą atsižvelgiant į realias pragyvenimo išlaidas, kad būtų galima pagerinti Agentūros geografinę pusiausvyrą;

5. atkreipia dėmesį į padidėjusią Agentūros vaidmens svarbą, atsižvelgiant į Rusijos įsiveržimą į Ukrainą; turėdamas tai omenyje, palankiai vertina Europos Sąjungos ir Moldovos Respublikos susitarimo dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros Moldovos Respublikoje vykdomos operacinės veiklos ([2]) pasirašymą ir Kišiniovui teikiamą pagalbą valdant migracijos srautus;

Biudžeto ir finansų valdymas

6. primena Audito Rūmų pastabą dėl preliminaraus 18 000 000 EUR biudžetinio įsipareigojimo, skirto pasirengimui dislokuoti personalą vietoje 2021 m., perkėlimo neprisiėmus teisinio įsipareigojimo; atkreipia dėmesį į taisomąsias priemones, kurių ėmėsi Agentūra ir kuriomis daugiausia dėmesio buvo skirta reguliavimo sistemos paaiškinimui, geresniam Agentūros finansų skyriaus įtraukimui ir darbuotojų mokymui, visgi atitinkama suma lieka užblokuota ir neįskaityta į Sąjungos biudžetą; mano, kad preliminarus biudžetinis įsipareigojimas turėjo būti panaikintas, o ne perkeltas; ragina Audito Rūmus įvertinti Agentūros sprendimą nepanaikinti įsipareigojimo;

7. pakartoja savo susirūpinimą dėl to, kad 2020 m. kovo 4 d. Agentūros vykdomasis direktorius, pažeisdamas Finansinį reglamentą, naudojosi privačiu lėktuvu, ir tai kainavo 8 500 EUR;

Suformuluotos sąlygos dėl 2019 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo

8. atsižvelgia į Agentūros ataskaitą apie suformuluotų septynių sąlygų dėl Agentūros 2019 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo įgyvendinimą; apgailestauja, kadangi pranešta, kad Agentūra įvykdė tik penkias iš septynių sąlygų; apgailestaudamas pažymi, kad kelios sąlygos vis dar nėra visiškai įvykdytos;

([1]) 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L 295, 2019 11 14, p. 1).

([2]) OL L 91, 2022 3 18, p. 4.

9. pažymi, kad viena iš neįvykdytų sąlygų yra 40 pagrindinių teisių stebėtojų įdarbinimas, nes 2022 m. birželio 1 d. dirbo 31 pagrindinių teisių stebėtojas, o dar trijų stebėtojų darbo pradžia – 2022 m. rugsėjo 1 d.; pabrėžia, kad pagal Reglamento (ES) 2019/1896 110 straipsnio 6 dalį Agentūra privalėjo iki 2020 m. gruodžio 5 d. įdarbinti bent 40 pagrindinių teisių stebėtojų; pabrėžia, kad *Frontex* patikros darbo grupė nustatė, kad ankstesnis Agentūros vykdomasis direktorius be reikalo vilkino pagrindinių teisių stebėtojų įdarbinimą, o Agentūra paaiškina, kad vėluojama dėl ilgų įdarbinimo procedūrų Sąjungos institucijose; pripažįsta pastaruoju metu Agentūros padarytą pažangą įdarbinimo srityje ir palankiai vertina tai, kad pagrindinių teisių stebėtojų skaičius išaugo nuo 40 iki 46; atkreipia dėmesį į tai, kad Reglamente (ES) 2019/1896 numatyta sistema, pagal kurią didinamas pagrindinių teisių stebėtojų skaičius Agentūrai plečiantis, o pradinis pagrindinių teisių stebėtojų skaičius (40) yra slenkstis, o ne viršutinė riba; dar kartą ragina Agentūrą atlikti visas būsimas pagrindinių teisių stebėtojų įdarbinimo procedūras ir juos paskirti į AD kategorijos pareigas; pripažįsta, kad Agentūra įsipareigojo kuo greičiau įdarbinti likusius pagrindinių teisių stebėtojus; pažymi, kad pagrindinių teisių pareigūnas išreiškė savo pritarimą procedūrai;

10. apgailestauja, kad Agentūra neįvertino savo veiklos Graikijoje, nors iš valstybių narių institucijų, Europos Tarybos ir Jungtinių Tautų ataskaitų matyti, kad Agentūra atliko bendras sienų stebėjimo operacijas vietose, kuriose tuo metu buvo pažeidinėjamos pagrindinės teisės; apgailestauja, kad, nors biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija į šį klausimą atkreipė dėmesį savo pirmame pranešime dėl Agentūros 2020 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo, tačiau Agentūra nepateikė jokios esminės informacijos apie tai, kokių tolesnių veiksmų ji planuoja imtis šioje srityje; pabrėžia, kad, atsižvelgiant į įvykius Graikijoje, šis klausimas yra skubiai spręstinas; primygtinai ragina Agentūrą kuo greičiau atlikti išsamų vertinimą ir nuolat informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją;

11. apgailestauja dėl to, kad Agentūra dar nepersvarstė standartinės veiklos procedūros, taikomos pranešimų apie rimtus incidentus atvejais; pažymi, kad iš pradžių tai buvo suplanuota padaryti 2022 m. antrąjį ketvirtį, tačiau, kaip nurodo Agentūra, persvarstymas atidėtas 2022 m. trečiajam ketvirčiui dėl karo Ukrainoje;

12. apgailestauja, kad iki šiol neįvykdyta dar viena sąlyga – raginimas Agentūrai sustabdyti su parama susijusią veiklą Vengrijoje, nes ją vykdant nesivadovaujama Reglamento (ES) 2019/1896 46 straipsniu ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – Teisingumo Teismas) išvadomis dėl pažeidimo nagrinėjimo procedūrų prieš Vengriją; pažymi, kad Agentūra teigia, jog, užuot sustabdžiusi su parama susijusią veiklą, ji imasi papildomų apsaugos priemonių, kad gautų Vengrijos valdžios institucijų patikinimą, jog pagrindinės teisės gerbiamos, ir vykdo atidžią šio aspekto stebėseną, ir tai patvirtinta Komisijos atstovo 2022 m. liepos 13 d. Biudžeto kontrolės komiteto posėdyje pareikštas argumentas, kad tai, jog Agentūra vykdo veiklą Vengrijoje, jai suteikia galimybę stebėti ir kontroliuoti galimus pasienyje Vengrijos valdžios institucijų daromus pagrindinių teisių pažeidimus pabėgėlių ar prieglobsčio prašytojų atžvilgiu; vis dėlto pabrėžia, kad Agentūros veikla turi apsiriboti stebėsenos veikla, ir pažymi, kad Agentūra turi susilaikyti ir nedalyvauti jokiose operacijose, reglamentuojamose nacionalinės teisės aktų nuostatomis, kurias Teisingumo Teismas pripažino nesuderinamomis su Sąjungos teise, kol visos tokios nuostatos nebus suderintos su Sąjungos *acquis communautaire*; pažymi, kad Agentūros pagrindinių teisių pareigūnas pabrėžia, jog nuolatinė Agentūros parama Vengrijoje gali būti susijusi su negrąžinimo principo pažeidimu, ir rekomenduoja Agentūrai sustabdyti su parama susijusią veiklą Vengrijoje ir numatyti papildomas apsaugos priemones, jei Agentūra vis tiek toliau stebėtų šias operacijas, ypač atsižvelgiant į bendrą teisinės valstybės padėtį Vengrijoje; pakartoja šiomis aplinkybėmis raginimą Agentūrai sustabdyti bet kokią kitą veiklą Vengrijoje; visgi atkreipia dėmesį į pažangą, kurią 2022 m. sausio mėn. vykdomojo direktoriaus sprendimu Agentūra padarė priimdama išsamias standartines veiklos procedūras, susijusias su 46 straipsniu; pabrėžia, kad svarbu įgyvendinti šias procedūras laikantis aukščiausių pagarbos pagrindinėms teisėms standartų;

13. daro išvadą, kad Agentūra patenkinamai įgyvendino daugumą biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos suformuluotų sąlygų, tačiau visos šios sąlygos vis dar nėra visiškai įgyvendintos ir kad svarbios sąlygos dar neįvykdytos; ragina Agentūrą nedelsiant imtis veiksmų ir įvykdyti likusias sąlygas; pabrėžia, kad šių sąlygų įvykdymas yra esminis aspektas, į kurį atsižvelgia biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija, kad galėtų patvirtinti 2020 finansinių metų biudžeto įvykdymą;

14. dar kartą pakartoja, kad pastaraisiais metais itin ženkliai padidinta Agentūros kompetencijos sritis ir biudžetas, taigi kartu turi būti atitinkamai sustiprinta atskaitomybė ir skaidrumas; pabrėžia, kad Agentūros biudžeto įvykdymo patvirtinimas priklauso nuo tokios atskaitomybės ir skaidrumo, ypač nuo Agentūros įsipareigojimo laikytis Sąjungos teisės;

Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) ataskaita

15. pažymi, kad OLAF ir Agentūros valdančioji taryba pateikė nuasmenintą OLAF galutinės ataskaitos dėl Agentūros veiklos versiją; pažymi, kad su šia nuasmeninta versija galėjo susipažinti tik Biudžeto kontrolės komiteto ir Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nariai; primena, kad biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija mano, jog jai būtina susipažinti su šia ataskaita, kad galėtų priimti visapusiškai informacija pagrįstą sprendimą dėl 2020 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo; apgailestauja dėl to, kad buvo ilgai delsta suteikti prieigą prie šios ataskaitos, ir tai trukdė Parlamentui pasinaudoti tikrinimo prerogatyva; be to, atkreipia dėmesį į tai, kad OLAF ataskaitos išvados yra viešojo intereso klausimas; pažymi, jog iki šiol buvo aiškinama, kad OLAF yra ataskaitos savininkė ir kad visi veiksmai, kurių imtasi atsižvelgiant į ataskaitos išvadas, yra užbaigti;

16. pažymi, kad galutinėje ataskaitoje patvirtintas didelis susirūpinimas, išreikštas 2022 m. vasario 28 d. Biudžeto kontrolės komiteto posėdyje dėl daliniame pristatyme pateiktų galutinės ataskaitos išvadų; yra labai susirūpinęs dėl tyrimo išvadų ir OLAF nustatytų sunkių nusižengimų ir kitų pažeidimų masto, taip pat dėl to, kokiu lygmeniu jie buvo padaryti; todėl išreiškia didelį nuogąstavimą dėl atitinkamų asmenų elgesio ir veiksmų, aprašytų pateiktose išvadose, ir atskaitomybės trūkumo; remdamasis Agentūros valdančiosios tarybos pirmininko pareiškimais 2022 m. liepos 13 d. Biudžeto kontrolės komiteto posėdyje, pažymi, kad dėl galutinėje ataskaitoje pateiktų OLAF išvadų buvo imtasi tolesnių veiksmų; atsižvelgdamas į tai, mano, kad reikėtų imtis rimtų taisomųjų veiksmų ir kad OLAF nustatytoms problemoms išspręsti prireiks laiko ir būtinas aktyvus dalyvavimas, visų pirma naujo vykdomojo direktoriaus (laukiama jo paskyrimo) dalyvavimas; dar kartą ragina Agentūrą pateikti išsamų veiksmų planą, kaip ji ketina išspręsti likusius susirūpinimą keliančius klausimus, taip pat aiškų ir išsamų tokių veiksmų tvarkaraštį; primena, kad 2022 m. liepos 13 d. Biudžeto kontrolės komiteto posėdyje OLAF dar kartą patvirtino, kad galutinėje ataskaitoje nenurodomas joks finansinis poveikis ar patikimo finansų valdymo pažeidimų požymiai; primena, kad atliekant tyrimą daugiausia dėmesio skirta įtarimams dėl vyresniosios vadovybės netinkamo elgesio ir procedūrų nesilaikymo; vis dėlto pabrėžia, kad OLAF galutinėje ataskaitoje išdėstytos Agentūros veiklos, vykdytos vadovaujant buvusiai vykdomajai vadovybei, išvados yra itin rimtos ir svarbios 2020 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūroje; primena, kad 2022 m. numatyta pateikti dvi papildomas galutines OLAF ataskaitas, susijusias su Agentūra; ragina nedelsiant suteikti galimybę susipažinti su šiomis galutinėmis ataskaitomis, kai jos bus baigtos rengti, Parlamento nariams, taip pat visiems Agentūros vykdomiesiems darbuotojams, kuriems reikia susipažinti su šiomis ataskaitomis, kad būtų užtikrintas tinkamas Agentūros biudžeto vykdymas ateityje;

Pokyčiai Agentūroje

17. pripažįsta ir palankiai vertina teigiamus valdymo stiliaus pokyčius, kuriuos įdiegė laikinai pareigas einanti vykdomoji direktorė, įsipareigojusi pakeisti Agentūros organizacinę kultūrą, skatinti komandinį požiūrį, grindžiamą konsultaciniu ir įtraukiu vadovavimu, kuomet žmonės nebijo kalbėti apie galimus pažeidimus, ir užtikrinama visapusiška valdančiosios tarybos ir pagrindinių teisių pareigūno parama; ypač palankiai vertina laikinai pareigas einančios vykdomosios direktorės įsipareigojimą užtikrinti skaidrumą ir tikisi, kad bus imtasi ryžtingų veiksmų šiems įsipareigojimams įvykdyti; palankiai vertina teigiamą naujojo valdančiosios tarybos pirmininko vaidmenį ir svarbų pagrindinių teisių pareigūno indėlį, nes pagerintas ir suintensyvintas bendradarbiavimas ir komunikacija Agentūroje; atkreipia dėmesį į valdančiosios tarybos pirmininko ir Komisijos Migracijos ir vidaus reikalų GD generalinio direktoriaus pavaduotojo pastabas, pagal kurias ataskaita parodo atitinkamų asmenų trūkumus, bet tai nėra struktūrinė problema; pakartoja, kad OLAF tyrimas apsiribojo asmenų netinkamu elgesiu ir procedūrų nesilaikymu, ir pabrėžia, kad biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai reikia išsamesnės analizės, kad ji galėtų įvertinti tikslų nustatytų trūkumų pobūdį ir būtų užtikrinta, kad struktūrinių problemų nesama;

a) visų pirma pabrėžia, kad stabdžių ir atsvarų sistemos turi būti nuodugniai išanalizuotos, nes asmenims pernelyg ilgai buvo leista netinkamai elgtis;

b) antra, pabrėžia, kad žiniasklaidos pranešimai apie OLAF nustatytus faktus, susijusius su valstybių narių daromu spaudimu Agentūros pakrančių apsaugos pajėgoms ir priverstinio grąžinimo slėpimu, rodo, kad Agentūrai kyla problemų, kurios nėra susijusios tik su ankstesne vadovybe;

c) yra susirūpinęs dėl kelių darbuotojų pareikštų ketinimų išeiti iš Agentūros dėl organizacinės kultūros ir bendros darbo aplinkos ir tikisi, kad laikinai pareigas einanti vykdomoji direktorė nedelsdama imsis veiksmų šiems klausimams spręsti;

d) taip pat yra susirūpinęs dėl to, kaip Agentūra toliau taiko Reglamento (ES) 2019/1896 46 straipsnį, kaip matyti iš laikinai pareigas einančios vykdomosios direktorės sprendimo padidinti veiklą Egėjo jūroje, nepaisant žiniasklaidos pranešimų apie OLAF išvadas, kuriose nurodoma, kad šioje srityje nuolat pažeidžiamos pagrindinės teisės;

18. pripažįsta, kad visos problemos, su kuriomis susiduria Agentūra, yra įsisenėjusios problemos ir kad dabartinė ir būsima Agentūros vadovybė turi rasti būdą, kaip atitinkamus klausimus spręsti, kad Agentūrai būtų lengviau žengti pirmyn; pabrėžia, kad, jei dabartinė Agentūros vadovybė minėtą faktą pripažįsta ir siekia problemas išspręsti, tai gali kliautis visapusiška biudžeto įvykdymą tvirtinančios institucijos parama; pabrėžia, kad tiek Komisija, tiek Agentūros valdančioji taryba turėtų imtis veiksmų visiems iššūkiams įveikti, kad veiklą būtų galima pradėti iš naujo ir kitu būdu ir būtų užkirstas kelias tolesniems atvejams, kai Agentūra negerbia pagrindinių teisių; todėl ragina Komisiją ir Agentūros valdančiąją tarybą atlikti išsamią visų šių klausimų analizę ir apie tai pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai; pabrėžia, kad būsimuose biudžeto įvykdymo patvirtinimo cikluose bus rimtai atsižvelgiama į visus pirmiau minėtus aspektus;

19. primygtinai ragina Agentūros vykdomajai vadovybei, įskaitant laikinai pareigas einančią vykdomąją direktorę, vykdomojo direktoriaus pavaduotojus ir pagrindinių teisių pareigūną, sudaryti galimybę susipažinti su OLAF ataskaita ir perskaityti jos turinį, atsižvelgiant į didžiulę jos svarbą siekiant užtikrinti tinkamą Agentūros biudžeto vykdymą ir reguliavimą ateityje; ragina Agentūros valdančiąją tarybą ir vykdomąją vadovybę atidžiai iš naujo įvertinti OLAF galutinės ataskaitos turinį ir spręsti joje išdėstytas problemas; ypač ragina Agentūros vykdomąją vadovybę peržiūrėti išvadas dėl valdančiosios tarybos tikrintų incidentų, susijusių su įsipareigojimų pagrindinių teisių srityje laikymusi, atsižvelgiant į tai, kad, kaip pranešė žiniasklaida, nuo valdančiosios tarybos nuslėpta informacija, ir išvadas dėl keitimosi informacija Agentūroje ir tarp Agentūros ir Parlamento; primygtinai ragina Agentūrą ir Komisiją pripažinti ir spręsti bet kokias struktūrines problemas, susijusias tiek su Agentūros tiesioginėmis operacijomis, tiek su priežiūra, ir užtikrinti, kad panašios situacijos niekada nepasikartotų; ragina Komisiją ir Agentūrą informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie tai, kaip minėtos problemos bus sprendžiamos;

Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita 08/2021

20. pažymi, kad Agentūra pranešė apie Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje 08/2021 pateiktos 5 rekomendacijos įgyvendinimą (terminas – 2021 m. pabaiga), tačiau daugiau nei metais (nuo 2022 m. vidurio iki 2023 m. trečiojo ir ketvirtojo ketvirčių) atidėjo 1 rekomendacijos patobulinti keitimosi informacija sistemą ir Europos padėties vaizdo sistemą terminą; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad šiuo metu įgyvendinamos ir (arba) iš dalies įgyvendintos 2, 3 ir 4 rekomendacijos ir ragina Agentūrą laikytis jų įgyvendinimo termino (2022 m. pabaiga);

Skaidrumas

21. primena Europos ombudsmenės sprendimą dėl įsipareigojimų pagrindinių teisių srityje, priimtą atliekant tyrimą savo iniciatyva; atkreipia dėmesį į ombudsmenės išvadą, pagal kurią Agentūra turėtų taikyti iniciatyvesnį požiūrį užtikrinant skaidrumą ir, be kita ko, skelbti dokumentus, kurių reikia, kad būtų galima suprasti jos operacijose dalyvaujančių subjektų vaidmenį ir funkcijas; pažymi, kad Agentūra negali dalytis taktinio pobūdžio informacija, kuria galėtų būti pasinaudojama prekybos žmonėmis ar kitos neteisėtos veiklos tikslais; ragina Agentūrą įgyvendinti Europos ombudsmenės rekomendacijas; siūlo, kad Agentūra parengtų ir įgyvendintų naują elgesio kodeksą, kuriuo būtų užtikrintas visapusiškas skaidrumas ir geras valdymas, ir kad Agentūra nuolat informuotų biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie šioje srityje padarytą pažangą;

22. atkreipia dėmesį į tai, kad priimtos specialios taisyklės, kuriomis siekiama užtikrinti pagrindinių teisių pareigūno nepriklausomumą, taip pat rengiama pagrindinių teisių strategija ir veiksmų planas;

23. atkreipia dėmesį į bendrą Agentūros ir valstybių narių atsakomybę vykdant įsipareigojimus pagrindinių teisių srityje; primygtinai ragina Agentūrą ir valstybes nares toliau plėtoti bendradarbiavimo, dalijimosi informacija ir geriausios patirties mainų struktūras;

24. atkreipia dėmesį į 2022 m. liepos 27 d. įvykusio neeilinio Agentūros valdančiosios tarybos posėdžio rezultatus; palankiai vertina pozityvius veiksmus, kurių ėmėsi valdančioji taryba, siekdama pagerinti Agentūros vidaus administracinės struktūros veikimą ir atnaujintą *Frontex* išorės komunikacijos strategiją; kaip ir valdančioji taryba, yra susirūpinęs dėl didėjančio smurto prie išorės sienų lygio; tikisi, kad Agentūra įgyvendins pagrindinių teisių pareigūno rekomendacijas, išdėstytas jo 2021 m. metinėje ataskaitoje;

Duomenų apsauga

25. su dideliu susirūpinimu atkreipia dėmesį į 2022 m. liepos mėn. žiniasklaidos pranešimus, kuriuose nurodyta, kad Agentūra toliau tęsė intervencinio pobūdžio duomenų rinkimą iš migrantų pagal programą PeDRA; taip pat reiškia susirūpinimą dėl pranešimų, kad duomenų apsaugos pareigūnas ne kartą įspėjo, kad duomenų rinkimas tokiu būdu neįmanomas nepažeidžiant Sąjungos teisės, ir rekomendavo konsultuotis su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu (EDAPP); taip pat reiškia susirūpinimą dėl ataskaitų, kuriose daroma išvada, kad Agentūra iš pradžių nepaisė šios rekomendacijos ir toliau rinko duomenis; remdamasis Agentūros pateikta informacija, palankiai vertina tai, kad Agentūra, gavusi EDAPP nuomones dėl duomenų tvarkymo taisyklių, kartu su Agentūros duomenų apsaugos pareigūnu naujai suformulavo valdančiosios tarybos sprendimus, kad būtų užtikrintas visapusiškas Sąjungos duomenų apsaugos taisyklių laikymasis, ir nustatė naujas taisykles kruopščiai atsižvelgdama į EDAPP pastabas; prašo Agentūros pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie dabartinę padėtį šiuo klausimu ir informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie būsimus veiksmus plėtojant šią programą;

Priekabiavimo atvejai

26. primena, kad Agentūra nurodo, kad buvo pranešta apie 17 įtariamo seksualinio priekabiavimo atvejų 2020 m.; atsižvelgdamas į tolesnius veiksmus, kurių ėmėsi Agentūra atsižvelgdama į pirmąjį pranešimą dėl 2020 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo, pažymi, kad dvi iš šių 17 bylų buvo pradėtos kaip neformalios procedūros pagal Agentūros konfidencialiems patarėjams skirtą procedūrų vadovą; apgailestauja dėl to, kad kitos 15 bylų buvo baigtos nesiėmus tolesnių veiksmų; pabrėžia, kad ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas seksualinio priekabiavimo atvejų nustatymui, pranešimui apie juos ir kovai su jais, ypač atsižvelgiant į informatorių pranešimus apie tokius įtariamus atvejus; palankiai vertina laikinai pareigas einančios vykdomosios direktorės pareiškimus Biudžeto kontrolės komiteto posėdyje, kad Agentūra tebėra budri šioje srityje ir kad imtasi papildomų priemonių, siekiant užtikrinti, kad visos bylos būtų tinkamai išnagrinėtos; palankiai vertina laikinai pareigas einančios vykdomosios direktorės pareikštą įsipareigojimą išlikti budriems ir imtis papildomų priemonių šioje srityje; pareiškia, kad yra šokiruotas ir itin susirūpinęs dėl darbuotojo savižudybės atvejo, susijusio su įtariama seksualinio priekabiavimo praktika, kaip paminėta Agentūros pareigūnų ir Parlamento narių, dalyvavusių Parlamento Biudžeto kontrolės komiteto 2022 m. liepos mėn. komandiruotėje į Lenkiją, diskusijose, ir palankiai vertina tai, kad naujoji vykdomoji vadovybė atnaujino šio atvejo nagrinėjimą; ragina vykdomąją direktorę atlikti nuodugnų ir išsamų šio itin rimto ir nerimą keliančio atvejo tyrimą, informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie šio tyrimo rezultatus ir šiame procese visapusiškai bendradarbiauti su baudžiamųjų veikų tyrimo institucijomis; ragina vykdomąją direktorę atlikti išsamų esamų kovos su seksualiniu priekabiavimu procedūrų įgyvendinimo tyrimą, visapusiškai bendradarbiauti su atitinkamomis valdžios institucijomis ir pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie nustatytus faktus ir pateikti išsamų veiksmų planą numatant priemones, kuriomis būtų užtikrintas visiškas seksualinio priekabiavimo netoleravimas administracinės ir operatyvinės veiklos srityse; prašo Agentūros vykstant procesui visapusiškai bendradarbiauti su visomis atitinkamomis institucijomis ir informuoti biudžeto įvykdymą tvirtinančią instituciją apie rezultatus;

27. giria Agentūros darbuotojus, kurie labai sunkiu laikotarpiu susidūrė su sunkumais, apie kuriuos laikinai pareigas einanti vykdomoji direktorė informavo 2022 m. gegužės 30 d. Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto posėdyje; ypač atkreipia dėmesį į tai, kaip buvo elgiamasi su buvusiuoju pagrindinių teisių pareigūnu, kurio darbui ne vienus metus trukdė buvusi Agentūros vykdomoji vadovybė, kaip nurodoma žiniasklaidoje; ragina Agentūros

vykdomąją vadovybę ir valdančiąją tarybą ir toliau užtikrinti, kad Agentūra būtų saugi darbo vieta, kurioje žmonės raginami kalbėti; džiaugiasi pranešimais, kad daugelis darbuotojų savo vadovams pranešė apie pažeidimus, kuriuos jie pastebėjo, ir ragina Agentūrą užtikrinti, kad visi pranešimai apie profesinius nusižengimus būtų vertinami rimtai ir kad būtų imamasi tinkamų tolesnių veiksmų; primygtinai pabrėžia, kad vadovams ir visiems darbuotojams reikia rengti privalomus mokymus apie socialinį priekabiavimą;

28. pažymi, kad kitos su sprendimu dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo susijusios pastabos, kurios yra horizontaliojo pobūdžio, pateikiamos jo 2022 m. gegužės 4 d. rezoliucijoje ([3]) dėl agentūrų veiklos, finansų valdymo ir kontrolės.

([3]) OL L 258, 2022 10 5, p. 425.